

**Venerabilis Bedæ Presbyteri Anglo-Saxonis, Doctoris
Ecclesiæ Vere Illuminati Opera Theologica, Moralia,
Historica, Philosophica, Mathematica & Rhetorica,
quotquot hucusque haberi potuerunt omnia**

In Vetus Et Novum Testamentum, Salvberrimis In Moysis Pentatevchvm,
Tobiam & Iobum, Libros Regum, Davidis Pasalmos, Parabolas Salomonis &
Cantica, Prophetas &c. explanationibus & Quæstionibus enodata:
Moralibus doctrinis & expositionibus in quatuor Evangelistarum Evangelia
illustrata: facundissimis ...

Sive Eivsdem Historia Ecclesiastica Anglorum, Vitæ Aliquot Sanctorvm, Et
Martyrologium

Beda <Heiliger>

Coloniæ Agrippinæ, 1688

Vita Divi Vedasti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71990)

SANCTI VEDASTI VITA.

CAPUT I.

*Quomodo vir Dei sanctus Vedastus regi Hluthwico
adjunctus esset.*

IOSTQUAM Deus & Dominus noster
Jesús Christus ovem quæ rere perditam
de cœlis in hunc mundum per
virginalem venerat uterum, & tora
sua dispensationis, & nostra salutis
peracta plenitudine cum triumpho
gloriæ, ad sedem paternæ majestatis
reversus, ut tetricas ignorantia tenebras
toto depelleret orbe, multa
sanctorum lumina doctorum Evangelicæ prædicationis luce
fulgentia, toto diviserat mundo: ut sicut cœlum fulgentibus
ornatur stellis, quæ tamen omnes ab uno illustrantur
sole, sic & lata terrarum spacia sanctis splenderent doctores:
qui tamen ab æterno sole illuminati, divina præveniente
gratia cœcos ignorantia tenebris veræ fidei fulgore, &
glorioso Christi nomine illustrarent, ut eis ministrantibus
longa ab initio seculi æsuries æterna vitæ epulis
satiarentur. De quorum numero sanctus Dei sacerdos
Vedastus, & prædicator egregius temporibus fortissimi
Regis tunc temporis Francorum Hluthwici, in has divina
dirigente gratia, ob multorum salutem pervenit regionem,
quatenus superæ pietatis suffultus auxilio, populum
diabolica fraude deceptum, & errorum laqueis captivum
in viam dirigeret salutis æternæ, & veræ quæ in Christo
est, libertati restitueret: sed ut hoc acceptabili secundum
Apostolum fieret tempore, qui ait, Ecce nunc tempus
acceptabile, ecce nunc dies salutis: Dominus Jesus qui vult
omnes homines salvos fieri, competentem suo famulo
prævidebat causam, quomodo opportune ad ministerium
verbi Dei pervenire valuisset. Contigit verò præfatum
Francorum regem Hluthwicum Alamannis bella
inferre, qui tunc temporis regno suo per se potiti sunt: sed
non eos ita offendit imparatos, ut voluit. Nam fortissima
collecta manu, regi circa ripas Rheini fluminis obviaverunt
unanimes bellica virtute patriam defendere, vel libera
manu pro patria mori, & fortissimè utriusq; decertatum
est: hi ne triumphum gloriam, illi ne patriam perderent
libertatem in mutua corruentes caedem. Igitur rex nimio
turbatus terrore, dum inimicos vidit fortiter pugnare,
& suos penè ad internecionem vinci, magis cepit de salute
desperare, quam de victoria sperare: et hinc nunc dum
voluntate renatus esse in Christo, tamen necessitate cogente
ad Christi confugit auxilium. Et quia reginam habuit
religiosam, baptismique sacramentis iniciatam nomine
Hluthilt, oculos cum hac voce ad cœlum levavit. O
Deus unica potestatis, & summæ majestatis, quem regina
Hluthilt contuetur, & adorat, concede mihi hodiè de
inimicis meis victoriam. Nam ex hac die tu solus mihi
eris Deus, & veneranda potestas: tu mihi triumphum præstas,
& ego tibi promitto sempiternum servitium. Mox divina
operante pietate terga venterunt Alamanni, victoria
cessit Regi & Francis.

CAPUT II.

*Quomodo Rex festinavit post victoriam ad baptismum, & sibi
sanctum Vedastum socium ascivit, & cujus doctrina
fidei sacramenta suscepit.*

OMnia omnipotentis Dei clementia, & ineffabilis bonitas,
qui sic audiet, & nunquam derelinquet sperantes in se:
quinta fide Christiani illius invocare misericordiam debent,
dum paganus Rex ad unitus precis effectum tantam
promeruit victoriam? Cui ex antiquis hujus divina
pietatis auxilium adæquare debemus, qui ob unitus
momenti lachrymas tam celebrem venturo suo servo

contulit triumphum: nisi Ezechia Regi, qui angustia tribulationis una tantummodo petitione promeruit, non solum
à præfenti vastatione civitatem superna protectione defendi,
sed etiam in eadem nocte, qua preces in divinas effuderat
aures, cenam & octoginta quinque millia hostium latus
& liberatus occidi viderat. Hæc verò victoria, de qua ante
diximus, Regi populoque suo causa fuit salutis æternæ,
& ne lucerna, sanctus scilicet Vedastus sub modio lateret
abconditus, sed supra candelabrum positus, exemplis vel
prædicationibus in domo Dei lucens, ab errore idololatriæ,
& caligine ignorantia, in viam plurimos educeret
veritatis: igitur superatis hostibus, & rebus in pace
compositis, & Alamannis suis subiectis ditioni, rex ovans,
cum laude triumphans, in patriam rediit: & ut fidelis tantæ
sibi gloriæ largitori sponsor appareret, festinavit servorum
Christi sacra imbui prædicatione, & sancti baptismatis
ablui sacramentis: venitque ad Tullum oppidum, ubi
sanctum agnovit Vedastum laudabili religione soli servire
Deo, & dulcissimos contemplativæ vitæ carpere fructus.
Hunc verò ad sanctum Remedium Christi, clausum
sacerdotem ad Romanam properans civitatem, sibi socium
assumpsit, quatenus per singulos itinervis tui gressus
saluberrimis ab eo imberetur doctrinis, & catholicæ fidei
firmis iniciaretur fundamentis, ut parâ fide & virtutum
scientia, à tanto pontifice spiritali ablueretur lavacro,
& ab illo donis cœlestibus confirmaretur, quod ab ipso
prius divina præveniente gratia, Evangelicis caprum fuerat
prædicationibus. Hic ad fontem vitæ festinantem deducebat
Regem, ille in fonte salutis æternæ venientem abluerebat,
ambo propemodum pari pietate patres: hic doctrina fidei,
ille baptismatis unda, utriusq; æterno regi, regem
temporalem, munus obtulerunt acceptabile. Hi sunt
dux olive, duo candelabra lucentia, à quibus Rex præfatus
in via Dei eruditus, & à diaboli cætenis erutus
miserante Deo, portam perpetuæ lucis ingressus, cum
fortissima gente Francorum credidit Christo: & facta
est gens sancta, populus acquisitionis, ut annuntientur
in eo virtutes illius, qui eos de tenebris vocavit in
admirabile lumen suum.

CAPUT III.

*Quomodo præsentia Regis & populi vir Dei Vedastus
cæcum illuminavit.*

SAcra igitur Evangelicæ auctoritatis narrata historia,
Dominum Jesum Hiericho pergentem ad confirmandam
in fidem suæ majestatis corda populi præsentis, cuidam
cæco ad se clamanti, lumen reddidisse oculorum, ut per
corporale unius illius cæci lumen, spiritaliter multorum
illuminarentur pectora: ita & Vedastus sanctus, Deo Christo
donante per cujusdam illuminationem cæci fidem, quam
verbo prædicavit in corde Regis miraculo confirmavit:
ut Rex ipse intelligeret, tam sibi esse necessarium cordis
lumen, quam cæco oculorum illustrationem: & quod divina
operata est gratia, per preces famuli sui in oculis cæca
nocte castigatus, hoc per sermones ejusdem famulorum
eadem operante potentia, per spiritalis intelligentiam
lucis in suo pectore perficeretur. Nam regia excellentia
condigno comitatu cum multitudine maxima populi
iter agentibus illis, venerunt in quandam pagum, qui
incolarum terræ illius consuetudine Vungispagus dicitur,
propè Reguliacam villam, quæ sita est super fluvium
Axæ fluminis ripas: & ecce ejusdem pontem Rege
transente, cum multitudine populi, obviavit illis
cæcus quidam hujus diutissimi solaris expertus luminis,
fortè nec sui cæcatus culpa, sed ut manifestarentur opera
Dei in illo, & per illius illuminationem præsentem plurimorum
illuminarentur corda spiritaliter: qui cum intellexisset
à prætereuntibus sanctum Vedastum Christi servum
in eodem iter agere comitatu, clamavit, Sancte &
dilecte Deo Vedaste, miserere mei: & supernam pio pectore
diligentius deposce potentiam, ut meæ subveniat
miseria: non aurum posco, nec argentum, sed ut mihi lu-

men per

men per sanctitatis tuæ preces restituat oculorum, sensu itaq; vir Dei virtutem sibi adesse supernam, non ob illius cæci tantummodo, sed plus propter præsentis populi salutem, totum se in tacris effudit preces: in divina fidens pietate, dexteram cum signo crucis posuit super oculos cæci dicens, Domine Jesu qui es lumen verum, qui aperuisti oculos cæci ad e clamantis, aperi oculos & istius: ut intelligat populus iste præsentis, quia tu es solus Deus, faciens mirabilia in cælo & in terra: mox ille cæcus lumine recepto gaudens perrexit viam suam, in quo loco tempore sequenti à religiosis viris edificata est Ecclesia in testimonium miraculi istius, in qua orantibus & credentibus usque hodie beneficia præstantur divina.

CAPUT IV.

Quod Rex Illuthivicus ad baptismum, ibique in Remis civitate virum Dei Vedasum sancto commendavit Remedio Pontifici.

IGITUR Rex à viro Dei Evangelicis apprime imbutus doctrinis, & huic præsentis miraculo in fidem firmiter confortatus, nil moratus in via, nil dubitans in fide: sed magna alacritate animi, magna festinatione itineris, sanctissimum Pontificem Remedium videre properavit, ne illius sacratissimo ministro, Spiritu sancto operante, in remissionem peccatorum, & spem vitæ æternæ Catholicis baptismatis vivo ablueretur fonte. Cum quo aliquantis moratus diebus, ut Ecclesiasticis satisfaceret sanctionibus, & penitentia secundum Apostolicum præceptum prius ablueretur lachrymis, dicente beato Petro principi Apostolorum, Penitentia agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Domini nostri Jesu Christi: & sic in nomine sanctæ Trinitatis cælestis mysterii baptismi susciperet. Sciens verò beatus Pontifex Apostolum dicere Paulum, Omnia vestra honesto cum ordine fiant, statuit diem, quo Rex Ecclesiam intraret, ad suscipienda divinæ pietatis sacramenta. Quale fuit tunc sanctis Dei gaudium, qualis in Ecclesia Christi lætitia, cum viderent Regem Ninivæ ad prædicationem Jonæ de solio majestatis suæ descendisse, & in cinere sedisse penitentia, & sub pia Dei sacerdotis dextera, suæ excellentiæ caput humilitate. Baptizatus itaque Rex cum optimatibus suis, & populo, qui divina præveniente gratia salutaris lavacri gaudebat suscipere sacramentum: utrumque & victoria ex hostibus, & læta salutis voti compos ad sceptrum regni regenda reverens est, sanctumque Vedasum beato Pontifici commendavit Remedio, qui ibi moratus, vitæ meritis, & virtutum claruit exemplis: omnibus amabilis & venerabilis factus est, fuit enim morum dignitate religiosus, caritate præcipuus, fraternæ dilectione jocundus, humiliter pietate extimius, orationum vigilantia assiduus, sermone modestus, corpore castus, jejuniis sobrius, miserum consolator: non de castro cogitans, sed temper de Dei cunctis clementia, omnes ad se venientes, æternæ vitæ pane pascebat. Nullum in sua despiciebat angustia, sed pie consolationis verbo reficiebat molitos, nemini vel verbo nocuit, sed fraterno amore cunctis prodesse satagebat, unde & à quàm plurimis illustribus frequentabatur viris, ut illius sacratissimo alloquio, & in tristitia cujuslibet sollicitudinis suscipere consolationem, vel in religione ecclesiasticæ exercitationis ab eo puram audirent veritatem. Unde & illius pia devotione multi à diaboli laqueis liberati, & vias vitæ perpetuæ superna adjuvante pietate sunt ingressi.

CAPUT V.

De conversatione viri Dei in Remis, & de miraculo ibi gesto.

SCIETET multi, ut supra diximus, ob celeberrimam sanctitatis famam nobilium vel plebialis, virum Dei visitare solebant, ut consolarentur per gratiâ, quæ abun-

dabat in labiis illius: & quia ex abundantia cordis os loquitur, & quia fraterno amore omnes diligebat, omnibus se affabilem præstabat, aliorum salutem suam reputans lucrum: nec Dominicæ talentum pecuniæ pigritiæ obruit humo, sed quotidiano charitatis sudore multiplicare studebat, ne vacuus revertente Domino suo in conspectu appareret illius. Igitur quidam vir nobilis & religiosus inter alios famulum venit visitare Christi, ut per eum cælestis doctrinæ reficeretur melle: & dum sermo dulcissimæ alloquutionis in longum traheretur, & sol medium cæli transiens centrum, crescentis duplicavit umbras, nolebat vir Dei hospitem suum absque charitatis dimittere viatico: mandavit puero, ut si quid illi remanisset vini, charo pocula portaret amico, quatenus utrumque vel anima refectus, vel corpore confortatus, domum, eiret: sed propter hospitem frequentiam, & viri Dei largam hominibus munificentiam, non arida patris caritate, aridum invenit vasculum, in quo vinum servari solebat: mox trillitis, tacito murmure hoc ipsum puer paternis intimavit auribus: qui verecundiæ rubore persusus, caritatis tamen dulcedine abundans corde in divina confusus suffragia, tacitas paulisper Deo preces effudit: nil de divino dubitans auxilio, nil de suæ petitionis habitans effectu, totus in ejus credens clementiâ, qui de arida petra sitienti populo fontem aquæ vivæ produxit: vel in Cana Galilææ aquam in mirabilis vini convertit saporem. Dixit puero: Va de, in Dei confidens bonitatem, & quodcumque inveneris, in vasculo, matura nobis asserre. Qui celer paterno obediens præcepto cucurrit, & vas vino optimo supera affluens invenit: gratus agens Deo, alacri animo suis focis propinavit, & venienti amico, qui duplici roboratus charitate remeavit in propria. Sed famulus Christi ne vanis jaçantia verbis, vel rumigero populi celebrare, ut favore sub magna attestacione præcepit puero, omnibus diebus vitæ suæ hoc tacere miraculum: plus Deo soli cognitus esse cupiens, quam hominibus: certissime sciens, omnium esse virtutum veram in humilitate custodiam: & hanc esse, quæ caritatis gradibus altissima cæli regna conscendat, ipsa dicente veritate, Omnis qui se humiliat, exaltabitur.

CAPUT VI.

Vi vir Dei à sancto Remedio Episcopo ordinatus est, & Attrebatæ civitati missus est verbum Dei prædicare, & in civitate introitu cæcum & claudum curavit.

DVMQUE vir Dei celeberrima vulgaretur fama, & caritatis in eo munificentia & religio vitæ, & verbi Dei instantia longè lateq; ab omnibus morabatur, visum est beatissimo Pontifici Remedio tam præclarum Christi lucernam melius esse supra candelabrum ponere, ut splendissimo suæ sanctitatis fulgore latius ad salutem luceret multorum, quam sub unius loci latebris prope modum abscondita latuisset. Divina dispensatione & salubri sacerdotum consilio ordinavit eum Episcopum, & ad prædicandum verbum vitæ Attrebatæ eum direxerat urbi, quatenus populus diu in antiquis male consuetudinis erroribus jacens, Deo auxiliante per assiduam sacræ prædicationis instantiam, per illum in viam veritatis, & agnitionem filii Dei deduceretur: qui pontificatus gradu, & prædicationis officio suscepto, concitus ad præfatam jam perrexit urbem, sed in auspiciis futuræ prosperitatis & salutis, Deus ejusdem miraculi testificatione ejus civibus patefecit introitum. Igitur in ipsa civitatis porta duos habuit obviam sibi egenos & infirmos: cæcum scilicet, & claudum, miserabili a viro Dei voce supplicantes: mox sacerdos Christi illorum condolens miseriam, secum tractans quid illis solatii præstare potuisset: & dum Apostolicus prædicator pecuniam in sacculis se non habuisse sciret, in divina confidens clementia, & sanctorum Apostolorum Petri & Joannis confortatus exemplo, ait, Aurum & argentum non est mecum: quod aurem habeo, id est, charitatis officia & pietatem oratio-

nis ad Deum, hoc vobis prestare non differo, & in hac verba servi Dei ex intimo cordis affectu pro illorum lachrymas fudit miseriam: & cum fidei puritate opem illis poscebat divinam, vel pro illorum corporali, vel pro populi presentis spirituali salute. Nec tam pia, & tam necessaria preces inefficaces esse potuerunt, sed ab illo qui per Isaiam inquit Prophetam: Tempore opportuno exaudi te, & in die salutis audivi te, mox ambo in conspectu multitudinis optatam receperunt sanitatem: hic luminis claritate ditatus, ille pedum velocitate latitans: ambo superna gratias agentes pietati, majora quam speraverunt munera portantes, domum reversi sunt: sed & hoc miraculum sanctitatis in illis plurimis fuit causa salutis aeternae, videntes caelestem virtutem verba consequi sacerdotis Dei, relictis idololatriae foribus, in Christum credentes vivo sacri baptismatis fonte purgati sunt.

CAPUT VII.

Quomodo civitatis loca peragrans, & vix Ecclesiae vestigia inter ruinas murorum reperit, & lustra ferarum tantum ibi esse conspexit.

PRaeatus vero miraculi testificatione vir Dei favore populi suffultus, singula civitatis loca peragrans, qualivis inter ruinas aedificiorum, si quodlibet Ecclesiae signum invenire valuisset. Nam antiquis tempore temporibus sacra in illis locis fidei floruisse religionem agnovit: sed propter peccata habitatorum terra illius occulto Dei iudicio, sed iustissimo tradita est cum ceteris Galliae vel Germaniae civitatibus pagano & perfido Hunnorum regi Attila urbs quoque illa depravanda: qui propter nimiam animae suae luxuriam, nec sacerdotibus Dei honorem, nec Ecclesiae Christi reverentiam impendere sciebat, sed omnia quasi tempelitas immanissima, ferro vastavit, & igne. Tunc in similitudine Hierosolymitanae vastationis, quae ab impio Babyloniae Rege facta est, Venerunt gentes in hereditatem Dei: & pollutis manibus profanaverunt sacra Christi, effundentes sanguinem servorum Dei circa altaria altissimi Regis: Non hac paganorum fecit fortitudo, sed populi Christiani promeruerunt peccata. Invenit vero famulus Christi antiquae ruinas Ecclesiae inter murorum fragmenta, vepriumque crescere densitates, ubi quondam psallentium chori, ibi lustra & latibula ferarum visa sunt iter coribus & immunditatis omnia plena, ita ut vix vestigium aliquod remansisset murorum, hanc cernens intimo cordis dolore ingemuit, dicens: O Domine, haec omnia venerunt super nos, quia peccavimus cum Patribus nostris, in iustis egimus, iniquitatem fecimus: sed tu Domine memor esto misericordiae tuae, & nostris parce peccatis, & ne obliviscaris pauperum tuorum in finem. Dum haec itaque lachrymosis murmuraret querelis, ecce subito ex ruinosis speluncis ursus proflavit, cui vir Dei cum indignatione praecipit, ut in deserto secederet loca, nec ultra illius fluminis ripas transiret: qui mox tali terribili minatione fugit, nec unquam postea illis visus est in partibus. O mira omnipotentis Dei in sanctis suis potentia, quibus belligerosissimae obedire sciunt! O miserabilis hominum audacia, qui salutiferam praedicationis verba à sanctis prolata doctoribus contemnere non metuunt: irrationabilis bestia in obtemperando sanctorum praecipitis quodammodo ratione utitur humana: homo vero ad imaginem Dei conditus, ratione praeditus, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus illis, honorem suum non intelligit.

CAPUT VIII.

Quomodo in convivio apud Hlotharium regem vir Dei signo sanctae Crucis diaboli & molimina evanescere fecit.

DUM vero comperisset vir Dei Ecclesiae Christi desertas, cor populi idololatriae erroribus infectum,

ignorantiae tenebris obcaecatum, gemino se pietatis subdidit labori, populum sedula intentione ad agnitionem veri luminis perduxit, Ecclesias ad cultum summi decoris erexit, presbyteros & diaconos sibi in adiutorium per diversa Ecclesiarum disposuit loca: & ubi prius pelunca fuerat latronum, ibi orationum domos contulxerat, magisque intenditur eas divinis ornare laudibus, quam pompaticis seculi divitiis comere: fuit vero pauperibus largus, divitiis affabilis, quatenus omnes vel largitate munerum, vel iucunditate verborum in viam deduceret veritatis. Sciens itaque nullatenus superba secularis potentiae colla ad Christianae religionis humilitatem inclinari, nisi per suavissimas pietatis admonitiones, a postolico instructus exemplo, omnia omnibus factus, ut omnes lucrifaceret. Seniores honoribus praeveniens, junioris paternae lectione admonens, ubique per officia charitatis non sua quaerens, sed quae Dei sunt, CHRISTI secutus vestigia, potentium convivia non contempserit: non luxuriae causa, sed praedicationis obtentu, ut familiaritate concordiae facilius verbum Dei convivantium infunderet cordibus. Igitur quidam nobilis Francus, potentia clarus, Hocinus nomine, regem Hlotharium praedicti regis Hlothwici filium, qui tunc temporis Francorum regni nobiliter regebat sceptrum, vocavit ad prandium, quod magno apparatu in domo sua Regi & suis paraverat optatibus. Rogatus quoque est sanctus ad convivium Vedastus, qui domum intrans more sibi solito dextera extensa, omnia sanctae Crucis vexillo signavit. Quaedam vero vascula, ubi cervisia stabant, impleta, sed male gentili errore demoniacis incantationibus infecta, quae mox ob potentiam sanctae Crucis destructa crepuerunt, & quicquid liquoris habuerunt, in terram effuderunt. Territus vero Rex & optimates illius huius visione miraculi, sciscitabatur Pontificem causam repentinam prodigii. Cui sanctus respondit Episcopus, Per quaedam maleficiose incantationes, ad decipiendas convivarum animas, diabolica in his lacus liquoribus potentia: sed virtute crucis Christi territa, sic invisibiliter de domo effugit ita, sicut visibiliter consideratis liquorum effundi in terram. Haec vero res multis proficiebat in salutem: nam plurimi occultis diabolicae fraudis catenis absoluti, auguriorum vanitate sprete, incantationum consuetudine relicta, ad veram religionis convolvaverunt puritatem, intelligentes divinae potentiae efficaciam in suo famulo facere ligna, nihil contra eius sanctitatem antiqui serpentis valere machinamenta: & quod ille ad perditionem paraverat liquorum, hoc Christi gratia ad redemptionem convenit plurimorum.

CAPUT IX.

De infirmitate, obitu & sepultura sancti viri, & quomodo illa sa ab igne eadem domus mansisset, in qua sanctus vir obiit.

REXerat igitur praefatus Dei sacerdos Ecclesiam Christi, divina auxiliante gratia, annis circiter quadraginta, sub magna Evangelicae praedicationis devotione, sub magno pietatis amore: ac per idem temporis multitudinem populi Catholico dogmate ad Christianae fidei convertit sanctitatem. Claruit ubique divinae cognitione legis, sanctissimum Christi nomen cunctorum audiebatur in ore, floruit in moribus castissimae vitae honestas, ardebat in pectoribus singulorum caelestis patriae amor, populus statutis diebus ad Ecclesiam concurrebat, festa cum magno gaudio nostri Salvatoris opportunis celebrabatur diebus, eleemosynae circa domos uberrime pauperibus dispersiebantur, verbum Dei quotidie per loca singula populis praedicabatur, hymnificas laudes Deo horis canonicis clerus cantabat in Ecclesiis: Beatum dixerunt populum cui haec sunt, beatus populus cuius est Dominus Deus eorum. Omnes enim in pulchritudine pacis quiescebant, in agnitione veritatis gaudebant, in sanctitate Christianae religionis latati sunt. Postquam vero pius praedi-

cator,

ator, & sanctus Dei sacerdos meritis maturus, & annis præmia sui laboris Deo dispensante accipere debuit, in eadem Attrebatæ civitate valida infirmitatis febre correptus est, divina prævidente misericordia, ut ubi plurimum in Dei servitio, inde ad palmam æternæ beatitudinis perveniret: & inter clarissimorum manus filiorum animam suo redderet creatori. Ut verò sui obitum famuli Dei designaret, visa est nocte quadam clarissimæ columna lucis à culmine domus, in qua sanctus jacebat sacerdos, usque ad summum cœli horarum fœtæ spacio durare fastigium. Quod cum viro Dei diceretur, intellexit statim hoc signum suum demonstrare obitum: vocavit, suos ad se filios, ut eorum precibus suam fidei conditori commendaret animam. Et post dulces paternæ pietatis admonitiones, & extrema charitatis verba, sacrosancti corporis & sanguinis CHRISTI confirmatus vitæ, inter manus lachrymantium spiritum emisit. O dies sancto lætissima sacerdoti, sed cuncto mestissima populo, quæ tantus subito corporali vita deseruit pastor: quem tamen spiritali nunquam deseruit intercessione, si factæ illius admonitionis verba, & probatissima vitæ vestigia seculi non desinit. Convenerunt itaque ad ultimum venerandi viri exequia clerus & populus copiosus, aliarumque Ecclesiarum sacerdotes, presbyteri & diaconi: sed mirum inter lachrymantium voces in terra psallentium, ut ferretur à quibusdam religiosis viris, cœtus audiebatur in cœlo: & dum digno honoris officio ferretur, in quo jacebat corpus paratum, flaret in medio, accedentes movere eum non valebant. Quid verò agerent, ambigebant: quo se verterent, nesciebant: sicut abantur de Scipione archiepiscopo, viro equidè religioso, qui secretarius fuerat sermonum sancti Dei, si aliquid de sua eum testari sepultura memoraret, timentes, ne fortè illis hoc ideo accidisset, quia intra murum ejusdem civitatis illum sepelire disponebant: quibus ille respondit, Sæpius eum audisse dicentem, quod nullus intra muros civitatis sepeliri debuit: quia omnis civitas locus debet esse vivorum, non mortuorum: consilioque ab eo accepto, foras civitatem in oratorio, quod sibi ipse paraverat, sepelirent patrem: qui mox facillimè levantes feretrum, portabant sanctum corpus cum luminibus, laudibus & hymnis ad locum sibi placitum, sepelientes eum cum magno honore juxta altare ejusdem oratorii: nobilem terra condentes thesaurum, in quo loco divina præstante pietate usque hodie solent miracula fieri, quæ magis cœmentum ore narratur, quam dicantis stylo scribuntur. Superveniente itaque tempore, domus in qua Deo dilectus diem obiit, flammis arrepta ardere cepit: sed vidente quadam religiose femina, Habita nomine, sanctus adveniens Vedastus flammam à domo discessit: & ita incolumis remansit cum lectulo, in qua vir venerabilis sanctam ad cœlestia regna animam emisit, ut omnes agnoscerent, quanta illius esset beatitudo in cœlis, cujus lectuli domus in terris ardere non potuit, pro cuius meritorum quoque sanctitate, divina operante pietate, quotidie vel vetera narratur miracula, vel nova videntur. Felix equidem Adrabata civitas, tam excellenti munita patrono, etsi murorum ruinis vilescat, illius tamen meritorum nobilitate clarescit: totusque pro eius sanctitatis intercessione gaudeat populus, omnipotentique Deo æternas referat laudes, qui tam clarum illis perdonavit doctorem, cuius prædicatione viam agnovit veritatis, cuius precibus si in fidei firmitate, & vitæ sanctitate consistit, ab omni adversitate secunda permanserit, & usque ad perfectam beatitudinis gloriam perveniret, præstante Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.

CAPUT X.

Homelia in die natalis sancti Vedasti Pontificis, dicenda ad populum.

GAUDETE dilectissimi fratres in Domino, qui ad sanctissimi patris & protectoris nostri sancti Ve-

dasti solennia convenitis: & spiritali jucunditate lætami ni, & ex intimo cordis affectu clementiam Domini nostri Jesu Christi collaudate, qui nos ab idolatriæ erroribus ad agnitionem sui sancti nominis per hujus sancti sacerdotis prædicationem perducere dignatus est: sequamur unanimiter tam sancti doctoris vestigia, non sumus tanti patris de genere filii, sed sanctitatem vitæ illius mortum nobilitate imitemur. Abjiciamus ergo à nobis opera tenebrarum, & induamus arma lucis, sic ut in die honestè ambulemus: quia nox ignorantie recessit, & veræ scientiæ nobis lumen illuxit, ut filii lucis in omni castitate & pietate ambulemus. Non sint alicujus nequitie vel malitiæ occulta in cordibus nostris femina: quia homo videt in facie, Deus autem corda considerat, nec aliquid illius omnipotentia oculis occultari potest. Præparemus nos in omni bonitate, ut præclarus Pontifex & pius prædicator noster Vedastus, gaudens nos ante tribunal summi iudicis in die ultimo deducat: quatenus ex numero sanctissimorum, illius cumuletur gloria, & nos cum illo desiderabilem audire mereamur sententiam, Venite benedicti Patris mei, percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi. Ille de cœlesti patria piis orationibus nostrum quotidie agonè adjuvare non desinit, desiderans suos charissimos filios, quos paterna pietate genuit in Christo, ad gloriam perpetuam pervenire beatitudinis. Quapropter charissimi fratres, unusquisque in suo ordine secundum virium facultatem foriter diabolicis resistat suggestionibus, ut æternam triumpho coronam cum pio parente nostro accipere dignus efficiatur. Non sunt enim condignæ, ut ait Apostolus, passionibus hujus temporis ad superventuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Igitur breve laboris tempus divina nobis voluit esse pietas, & agonis nostri retributionem esse perpetuam, & pro temporali tribulatione permanentis gloriæ mercede gaudere. Audivimus itaque, cum Deo dilecti sacerdotis vita legeretur, quantam in omni bonitate habuit devotionem, quomodo per abinentiæ rigorem suum castigavit corpus, qualiter per charitatis officia omnibus prodesse contendit: incedamus cum omni alacritate mentis, & tota virium facultate illius vitæ vestigia, ut beatitudinis, in qua regnat cum Christo, consortes effici mereamur. Nulla carnalis concupiscentia, nulla secularis ambitio impediat iter nostrum: curramus per opera pietatis ad cœlestis patriæ portas, expectant nos cives æternæ civitatis, & rex ipse, qui vult omnes homines salvos fieri, nostram cum sanctis suis vehementer desiderat salutem. Deceremus nos illius esse cooperatores in salute nostra, qui nos in tantum dilexit, ut proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, Diligamus eum, quia ille prior dilexit nos: faciamus illius voluntatem, quia voluntas illius felicitas est nostra: habeamus semper in mente, quod ipsa veritas cuidam diviti respondit in Evangelio, Si vis vitam ingredi, serva mandata: quæ sunt mandata, nisi charitas Dei, & dilectio proximi. In his duobus præceptis tota lex pendet, & Prophetæ. Dilectio itaque proximi, in operibus misericordiæ comprobatur, qui seculi habeat substantiam, auxilietur non habentibus: doctrinæ habeat scientiam, corrigat errantem, dicente Apostolo Jacobo, Qui convertit peccatorem ab errore viæ suæ, cooperit multitudinem peccatorum suorum. Scire debemus charissimi fratres, quia quot animas quisque lucratus fuerit Deo, tantum accepturus erit mercedis a Deo. Quantam gloriam habere putatis sanctum Vedastum in cœlesti regno cum Christo, qui tam innumerablem populum sedula prædicatione Christo in terris acquisivit, vel quanta sit gloria animæ illius speratis inter Angelos, dum tantum honorem habet corpus illius inter homines? vel quid non potest pietatis precibus impetrare in cœlis, qui tantis in mundo claruit miraculis? sed omnibus miraculis major est Evangelicæ prædicationis instantia, & sanctæ charitatis in corde flagrantia. Valdè enim viriliter accepta Dominicæ pecuniæ talenta multiplicare studuit: idèò feliciter sibi Dominum audiens dicentem, Euge serve bone & fidelis, quia supra pauca

fuiti fidelis, supra multa te constitutam, intra in gaudium Domini Dei tui. Parva sunt praesentis vitae bona, comparatione futurorum bonorum: sed qui in his fideliter laborat, in illis feliciter requiescit. Ille sanctus, ad cuius concurrere festa voluisti, pro multorum laboravit salute, ideo plurimorum praemia in die iudicii suscepturus erit. Seipsum abstinentiae maceravit rigore, aliis per praedicationis profuit sedulitate: ideo laudabilis omnibus extat, iuxta vocem sapientissimi Salomonis, Memoria iusti cura laudibus, & nomen impiorum putrescit dum vita iustorum laudabitur, iniquitas impiorum quasi stercus detestatur ab omnibus. Quid est felicitas, quam in bona conversatione à Deo perpetua promereri beatitudinis gloriam, & omnium ore laudari? Cogitemus quotidie, qua fiducia veniamus ante tribunal summi iudicis, quid boni operis nobiscum referamus: aequitas illius nullus accipiet personam, sed unicuique reddet secundum opera sua: & qui plus laborat in opere Dei, plus mercedis accipiet in regno Dei. Unusquisque in qua vocatione vocatus est, in ea viriliter suam operetur salutem. Omnibus celestis regni janua patet, sed meritum qualitas alium introductet, alium expellet. Quam miserum, hominem à gloria excludi sanctorum, & aeternis cum diabolo deputari flammis? peccatorum sarcina animam submergit in tartara; iustitiae abundantia ad caelestem evehit gloriam, frequentem saepius Ecclesiam Christi, audiamus in ea diligentius verba Dei: & quod aures percipimus, hoc corde retineamus, ut boni operis fructum feramus in patientia, & fraterno amore unusquisque alium adjuvare studeat: habemus praecleara sanctissimi Patris nostri abundantia exempla in omni charitatis officio, in fidei fervore, in spei longanimitate, & perseverantia totius bonitatis illius quem tanta celebramus laude, & tanto diligamus amore, tota mentis intentione in omni conversatione sancta ejus sequamur vestigia, quatenus viam vitae illius currentes, aeternae beatitudinis cum illo gloriam accipere mereamur, auxiliante nobis Rege aeterno Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit & regnat Deus per omnia secula seculorum, Amen.

SANCTI VEDASTI VITAE FINIS.

PROLOGVS IN VITAM SANCTI COLUMBANI.

RUTILANTEM, atque eximio fulgore micantem sanctorum praesulum, atque monachorum vitam, solertia nobilium condidit & conscripsit doctorum, scilicet ut & posteris alma redolerent praeceptorum exempla. Egit hoc à seculis rerum sator aeternus, ut suorum famulorum famam commendaret perennem, utque praeterita gesta linquerent futuris exempla: & de praecedentium meritis, vel imitando exempla, vel memoriam commendando, ventura soboles gloriarentur: quorum beatus Athanasius Antonii, Hieronymus Pauli & Hilariis, vel ceterorum, quos cultus bonae vitae laudabiles reddebat, Posthumiis vero, Severus & Gallus, Martini egregii praesulis, nostris memoriam dimisere seculis, plerique aliorum, quos aut fama, aut bonorum operum exempla, vel virtutum commendarentur monumenta, ut sunt columnae Ecclesiarum, Hilarius, Ambrosius, Augustinus, qui inter tot seculi turbines, fluctuante mundo, statum Ecclesiae sustentarunt: nec flatu adversante iniquo, ac hereticorum procella quatiente, veram fidem adversitas macularet. Quorum nos exempla temerario conatu secuti, qui nec meritum supplemento, nec facundia flore suffulti, nec elucubrante scientiae fonte, tanti patris nostris seculis resurgentis Columbanis

aggredimur texere gesta. Erit tamen nostrorum arbitratum, virtutum largitor immensus, qui illi & gratia sua munera, & vitae perennis largitus est coronam.

SANCTI COLUMBANI ABBATIS VITA.

CAPUT I.

COLUMBANUS igitur, qui & Columba ortus est in Hybernia insula, quae est in extremo oceano lita, & spectat Titanis occasum, dum vertitur orbis, & lux occiduas ponti descendit in umbras: unde denud peractio cursu noctis irradiat totum redvivo lumine mundum. Insula hujus sicut, ut fertur, est amoenus, ac adversarium exterarum carens bello nationum. Hanc & Scotorum gens incolit, gens quamquam absque reliquarum gentium legibus, tamen in Christiani vigoris dogmate flores, omnium vicinarum gentium fidem praepollet. Natus ergo hic inter primordia fidei gentis illius est, vir iste beatus, ut si des, quam infecundam ex parte gens illa habebat, suo ac sodalium suorum munimine, cultu uberi fecundaretur. Sed priusquam lucem vitae praesentis caperet, quid ante ejus ortum actum sit, non est silendum. Nam cum ejus genitrix alvo gravida teneretur, subito per insperatam vocem sopore depressa, vidit è sinu suo rutilantem solem & nimio fulgore micantem procedere, & mundo magnum lumen praebere. Postquam autem sopor membra laxavit, & caecae surgens tenebras aurora fugavit, intra semetipsam pensare cepit quae viderat: & accipiti gaudio, tanta vibrationis vim sagaci animo trutinans, solamini supplementum à vicinis petit, quos doctrina solertes reddidit, quarens ut tanta visionis mysterii sapientia corde rimarentur. Tandem peritorum libramine responsa recepit, se egregie indolis vtero concepisse virum, qui & sua saluti utilia, & proximorum provideret utilitati opportuna. Quem mater postquam edidit, tanta custodia servavit, ut vix eum vel cognatis, vel aliorum moribus crederet, quoadque vita pueri ad boni cultus operis, duce Christo, sine quo nihil boni agitur, aspiraret. Nec immerito solem fulgentem è sinu suo mater prodire conspexit, quia hic in matris universorum Ecclesiae membris, instar Phoebi fulgore micuit, Domino dicente, Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum. Sic Deborra supplicis voce ad Dominum Spiritu sancto monente, olim loquebatur, dicens, Qui autem diligunt te, sicut sol in ortu suo splendet, sic rutilabunt. Aethereus etenim axis siderum distinctione flavescens, sicut de frequentia celestis lucis speciosus est, sicut diei lux Phoebi aucta splendore, mundo amena resurgit: ita corpus Ecclesiae cum conditoris sui ditatum opibus, sanctorum augmentato numero, scientiae religione nitescit, ut ex frequentia doctorum pullulent lucra subsequendum. Et ut sol vel luna astraque omnia noctem & diem suo nitore nobilitant, ita sanctorum merita sacerdotum, Ecclesiae munimenta roborant.

CAPUT II.

PRAEACTIS itaque infantiae annis, in pueritiae aetate pubescens, liberalium literarum doctrinis & grammaticorum studiis, ingenio capaci dare coepit laborem, quem per omne pueritiae & adolescentiae tempus exercens, usque ad virilem aetatem uberi intentione defixit. Sed cum eum elegantia formae, praesertim corporis candor & pubertas nobilis omnibus gratum redderet, coepit tandem contra eum antiquus hostis lechifera tela relaxare, ut quem tanto ingenio crescere cerneret, suis habenis si valuisset, irretiret. Aggressus est igitur lascivarum puellarum in eum suscitare amorem, praecipue quas forma corporis, per sanctiorum decore, horrendo desiderio in miserorum animos solet immergere. Sed cum se egregius miles tantia

telis